

Ա. Ռ. Ա. Կ

Ո Ս Կ Ի.

Ուսումն ու վարժութիւնը աղէկ բան է՝ չէ նէ գէշ.

Ի՞նչ ըսել է. — աղէկ բան է. — ատոր խօսքը մի կըլլայ.

Անվարժ մարդն ալ մարդ է. — անբան է ու հրէշ.

Բայց հոս աղէկ ուշ գընելու բան մը կայ.

Մենք շատ անգամ անկարգութեան ուսում կը սեմք ու կերթամք.

Խեւին խելօքին

Կամ պարծենկոտին,

Մինչեւ անառակ

Խենդ զարգարկոտին

Վարժքս մարդու անունը կուտամք:

Այնպէս բան չըլլար,

Այս ճամբան չեղար.

Այսպիսի մեծ բանի մէջ խոհեմութեամբ թէ չըգնաս,

Օգուտի տեղ անպատճառ պիտի ծագի մեծ վրնաս.

Ուրեմն երբ դու մարդկանցմէ կոշտութեան մորթը քերթես,

Պիտի նայիս՝ մի գուցէ նոցա լաւ բարքն ալ աւրես.

Նոցա հոգին չըթուշայ, եւ պարգութիւնը չերթայ,

Թեթեւ ցոլքի մը համար՝ բուն փառքը մէջ չըխաղայ.

Այս այնպիսի ճամարտութիւն է, ու չայրեր ու մայրեր,

Որ շատ երկայն ճառերով կրնան լրցուիլ հատորներ.

Բայց ծանր ոճով խօսիլը ամէն մարդու բանը չէ,

Ուստի ես կէս կատակով ըսեմ թէ միտքըս ինչ է:

Մարդուն մէկը՝ գեղացիին գեղացին

Գետինը մէկ ոսկի ըստակ մը գըտաւ.

Հողոս փոշոս աղտոտ բան մ'էր այն ոսկին,

Բայց տեղն ափով ղուրուշ տըւող մը եղաւ:

Այն որ տեսաւ, —

«Կեցի՛ր» ըսաւ

Ինքը իրեն գեղացին.

«Ես այնպիսի ցոլք մը տամ այս ոսկիին

Որ ընդունիմ արժածէն շատ աւելին:»

Առաւ աւաղ ու մանրը խիճ,

Ծեծած աղիւս ու կաւիճ,

Սօթաբեցաւ

Աշխատանքի ձեռք զարկաւ,

Բոլոր ուժովն ոսկին քըսեց աղիւսին,

Մանրը խիճովը քերեց

Ու կաւիճովը մաշեց,

Աւաղ շրվեց ոսկւոյն աղտոտ երեսին.

Ձերկընցընեմ, խելքը միտքը այս էր որ այն իւր ոսկին

Կըրակի պէս փայլի փառի, ամէն տեսողք ըզմայլին:

Եւ յիրաւի, այն ոսկին փառիլ փառլլ փայլեցաւ,

Բայց եկու տես որ ծանրութիւնն ալ քիչցաւ.

Առջի արժէքն ալ չըմընաց,

Կորաւ գընաց: